

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 05 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма **Соціальна робота**
Спеціальність **231 Соціальна робота**
Галузь знань **23 Соціальна робота**
Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
Факультет **психології, історії та соціології**
Кафедра **філософії, соціології та соціальної роботи**
Курс **1**

Івано-Франківськ 2024/2025

Програму розроблено:

Костючков Сергій Карпович, професор кафедри філософії, соціології та соціальної роботи, доктор філософських наук, гарант освітньо-професійної програми «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота, галузі знань 23 Соціальна робота, кваліфікація: магістр з соціальної роботи (затверджено вченою радою ХЛУ, протокол №14 від 29.06.2023р.)

В.о. декана факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджена на засіданні філософії, соціології та соціальної роботи
Протокол № 9 від « 03 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри

Сергій КОСТЮЧКОВ

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 10 від « 18 » червня 2024 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Вікторія ЯЦЕНКО

ВСТУП

Виробнича практика у магістратурі проводиться з відривом від навчання тривалістю 8 тижнів на першому курсі (денна форма навчання) та 4 тижні (заочна форма навчання) і передбачає повне включення здобувача вищої освіти в діяльність того чи іншого соціального закладу. Здобувачі вищої освіти працюють самостійно, надаючи соціальні послуги клієнтам соціальної роботи, тобто переважно реалізують технології соціальної роботи на індивідуальному рівні. Об'єктами соціальної допомоги є всі категорії населення, які тією чи іншою мірою потребують підтримки, захисту або реабілітації. Це діти-сироти, люди з особливими потребами, неповнолітні, які мають відхилення у поведінці, люди похилого віку, різні типи сімей тощо.

Предметом практики виступає організація соціальної роботи на мезорівні, оволодіння навичками організаційно-управлінської діяльності у закладах соціальної сфери, реалізація супутніх процесів – поглиблення знань нормативно-правової бази соціальної роботи, розробка інноваційних технологій соціальної роботи. Під час проходження виробничої практики у різних соціальних установах здобувачі вищої освіти поглиблюють практичні уміння, які вони здобули під час виробничої практики на 4 курсі. Виробнича практика продовжується на другому курсі.

При наявності можливості практиканти під час виробничої практики можуть займати штатні посади, які є в даному соціальному закладі.

Заняття та екскурсії під час практики. Проведення інструктажу з техніки безпеки, протипожежної безпеки. Проводиться у перший день практики адміністрацією соціального закладу, організації.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 33	Виробнича практика	7	Захист /диф. залік	підготовка здобувачів до організаційно-управлінської та дослідно-аналітичної практичної роботи на різних об'єктах професійної діяльності фахівця із соціальної роботи

1. Мета, основні завдання та формат практики

Мета практики полягає у набутті вмінь та навичок ведення організаційно-управлінської та дослідно-аналітичної практичної роботи на різних об'єктах професійної діяльності фахівця із соціальної роботи.

Завданнями практики є:

- 1) формування цілісного уявлення про планування та організацію системи соціальної роботи;
- 2) вдосконалення та поглиблення теоретичних знань, практичних вмінь та навичок здобувачів вищої освіти з методики та технологій соціальної роботи на мезорівні, надання допомоги цільовій групі клієнтів;
- 3) навчання організовувати діяльність колективу працівників по виконанню поставлених задач, розробляти плани підрозділу, у якому здійснюється основна діяльність, готувати відповідну звітну документацію;
- 4) отримання умінь прогнозувати розвиток соціальних явищ та процесів, проектувати та реалізовувати соціальні проекти (програми); аналізувати їх наслідки;
- 5) формування навичок визначення перспектив закладу, проведення та аналізування соціальних досліджень.

Формат практики: змішаний, дистанційний, очний.

2. Програмні результати навчання та компетентності;

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
ОК33	Виробнича практика	ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	СК 04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.	ПРН 06. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.
ОК33	Виробнича практика	ЗК 07. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	СК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.	ПРН 08. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ОКЗЗ	Виробнича практика	ЗК 10. Здатність працювати в команді	СК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.	ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.
ОКЗЗ	Виробнича практика		СК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних ☐ проектів і технологій.	ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу
ОКЗЗ	Виробнича практика			ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1	Ознайомлення з базою практики, метою і завданнями практики, з програмою практики, а також із правами і обов'язками практиканта (практикантки)	текст	4
2	Дотримання трудової дисципліни, вимог безпеки праці. Знання нормативно-правової бази та уміння її застосовувати	текст	2

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
3	Проходження курсу (курсів) на онлайн-платформах з тематики, дотичної до проблематики реалізації соціальної політики в Україні, Європі та світі з отриманням відповідного сертифікату	сертифікат	10
4	Розробка сценарію бесіди для спеціалістів-початківців у сфері соціальної роботи на тему «Як ефективно використовувати робочий час?».	Сценарій/презентація	5
5	Аналіз нормативно-законодавчої бази, на якій здійснюється реалізація соціальної політики в Україні, зокрема – у сфері надання соціальних послуг певним групам населення (групу практикант (-ка) обирає самостійно).	текст	5
6	Опис досвіду діяльності конкретної структури надання соціальних послуг в умовах російсько-української війни. Оформлення завдання у вигляді професійно-критичного аналізу.	текст/презентація	5
7	Складання індивідуального плану формування умінь ведення організаційно-управлінської, науково-педагогічної, практичної, дослідницько-аналітичної, посередницької, комунікативної діяльності в рамках спеціальності «Соціальна робота»	текст/презентація	5
8	Складання органіграми бази практики.	органіграма	2
9	Складання та графічне оформити алгоритму надання соціальної допомоги представникам конкретної соціальної групи	схема	5
10	Підготовка презентації за результатами виробничої практики	презентація	5

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
11	Оформлення і подання Звіту про результати практики	звіт	2
12	Участь у підсумковій конференції з виробничої практики. Захист, залік	матеріали за результатами практики за підписом наукового керівника	50
Загальна кількість балів:			100

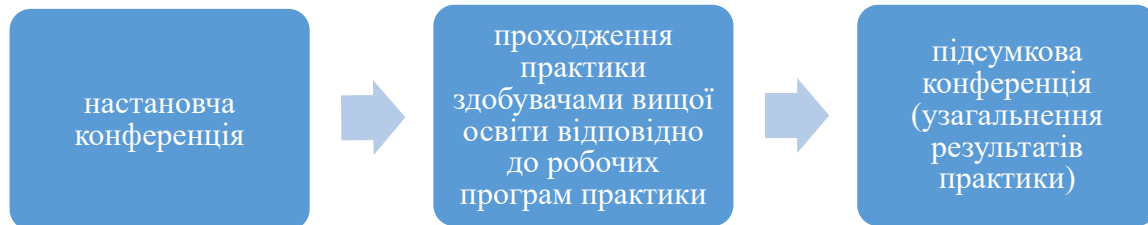
Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. Методичні рекомендації

Види робіт	Методичні рекомендації до її виконання
Ознайомлення з базою практики, метою і завданнями практики, з програмою практики, а також із правами і обов'язками практиканта (практикантки).	Здобувачі вищої освіти уважно слухають роз'яснення та інструкцію керівника виробничої практики, чітко й змістовно формулюють виникаючі питання та адресують їх керівникам. Також здобувачі вищої освіти знайомляться з правами і обов'язками практиканта (практикантки).
Дотримання трудової дисципліни, вимог безпеки праці. Знання нормативно-правової бази та уміння її застосовувати	Здобувачі вищої освіти знайомляться з правилами трудової дисципліни, проходять інструктаж з безпеки праці. Також практиканти/практикантки повинні знати нормативно-правову базу відповідної професійної сфери та вміти застосовувати її у практичній діяльності.
Проходження курсу (курсів) на онлайн-платформах з тематики, дотичної до проблематики реалізації соціальної політики в Україні, Європі та світі з отриманням відповідного сертифікату	Здобувачі вищої освіти проходять зазначені курси на онлайн-платформах за наданими керівниками посиланнями та по закінченні курсу надають керівникові сертифікати встановленого зразку.
Розробка сценарію бесіди для спеціалістів-початківців у сфері соціальної роботи на тему «Як ефективно використовувати робочий час?».	Здобувачі вищої освіти уважно прослуховують роз'яснення та інструкцію керівника щодо розробки сценарію бесіди, при цьому практикантам/практиканткам варто звернутися до списку рекомендованих джерел даної програми практики.
Аналіз нормативно-законодавчої бази, на якій здійснюється реалізація соціальної політики в Україні, зокрема – у сфері надання соціальних послуг певним групам населення (групу практикант (-ка) обирає самостійно).	Здобувачі вищої освіти уважно прослуховують роз'яснення та інструкцію керівника щодо аналізу нормативно-законодавчої бази, на якій здійснюється реалізація соціальної політики в Україні. Практиканти/практикантки повинні знати нормативно-правову базу відповідної професійної сфери та вміти застосовувати її у практичній діяльності. Виконуючи даний блок роботи, доцільно звернутися до списку рекомендованих джерел даної програми практики.
Опис досвіду діяльності конкретної структури надання	Описуючи досвід діяльності конкретної структури надання соціальних послуг в умовах російсько-

соціальних послуг в умовах російсько-української війни. Оформлення завдання у вигляді професійно-критичного аналізу.	української війни, треба звернути увагу на оформлення завдання у вигляді професійно-критичного аналізу. Здобувачі вищої освіти уважно слухають роз'яснення та інструкцію керівника виробничої практики, чітко й змістовно формулюють виникаючі питання та адресують їх керівникам.
Складання індивідуального плану формування умінь ведення організаційно-управлінської, науково-педагогічної, практичної, дослідницько-аналітичної, посередницької, комунікативної діяльності в рамках спеціальності «Соціальна робота»	Складаючи індивідуальний план формування умінь ведення організаційно-управлінської, науково-педагогічної, практичної, дослідницько-аналітичної, посередницької, комунікативної діяльності в рамках спеціальності «Соціальна робота», практиканти/практикантки уважно слухають роз'яснення та інструкцію керівника виробничої практики, чітко й змістовно формулюють виникаючі питання та адресують їх керівникам.
Складання органіграми бази практики.	Складаючи органіграму бази практики, практиканти/практикантки керуються рекомендаціями керівників виробничої практики, а виконуючи даний блок роботи, їм доцільно звернутися до списку рекомендованих джерел даної програми практики.
Складання та графічне оформити алгоритму надання соціальної допомоги представникам конкретної соціальної групи	У процесі складання та графічного оформлення алгоритму надання соціальної допомоги представникам конкретної соціальної групи, практикантам/практиканткам доцільно звернутися за порадами до керівників практики, а також проаналізувати сучасні наукові публікації за тематикою роботи.
Підготовка презентації за результатами виробничої практики	Готуючи презентаційні матеріали до захисту, здобувачам вищої освіти слід знайомити з ним керівника на різних етапах готовності, уважно ставитися до зауважень і роз'яснень, а на завершальному етапі проаналізувати презентацію комплексно і надати їй завершеного вигляду.
Оформлення і подання Звіту про результати практики	Звіт про результати практики оформлюється відповідно до діючих у ХДУ вимог і подається керівнику для перевірки.
Участь у підсумковій конференції з виробничої практики. Захист, залік	Готуючись до підсумкової конференції з переддипломної практики, здобувачі вищої освіти повинні бути готовими до запитань щодо проходження практики, в тому числі – запитань теоретичного змісту від членів залікової комісії.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Розподіл балів за результатами проходження практики

Зміст, завдання	Кількість балів
Поточний контроль	50
Індивідуальне завдання	0-10
Практичні завдання:	
– підготовчі роботи	0-5
– виробничі роботи	0-15
Камеральні роботи:	
– аналіз даних	0-8
– оформлення Звіт про результати практики	0-10
– оформлення звіту	0-2
Підсумковий контроль	0-50
Захист звіту	0-30
Відповіді на запитання	0-20

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. Вимоги до звітної документації

Звітна документація з виробничої практики складається з таких частин:

- Звіт про результати практики, оформлений згідно з вимогами, який містить індивідуальний план роботи здобувача на базі практики з позначками про виконання кожного завдання від керівника; відгук-характеристику роботи здобувача від керівника практики;

- звіт здобувача, оформлений згідно з методичними рекомендаціями;

- залікові заходи згідно методичних рекомендацій.

Завдання до контрольного заходу складаються з таких видів робіт:

- виконання всіх видів робіт;
- оформлення звіту про результати практики;
- написання звіту.

8. Підведення підсумків практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів виробничої практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з

автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації (фотозвіт, відео або медіа-презентація творчого проєкту). Звітна презентація погоджується з керівником від університету та містить відео/фото/скріншоти результатів виконання завдань програми практики.

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами за бажанням можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

9. Перелік рекомендованих джерел

- 1 Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
- 2 Методичні рекомендації щодо проходження виробничої Стажерської практики зі спеціалізації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності: 231 Соціальна робота / укладачі: О. В. Ілліна, С. А. Котловий. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 28 с.
- 3 Паламарчук О.М., Коломієць Л.І., Шульга Г.Б., Чухрій І.В. Методичні рекомендації до проходження практики для студентів спеціальності 231 Соціальна робота. Вінниця, 2019. 40 с.
- 4 Покулита І. К. Медіапрактики у соціальній роботі: підручник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 192 с.
- 5 Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства. URL: <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikov-organiv-mistseвого-samovryaduvannya.pdf>
- 6 Семигіна Т.В. Організація практики студентів спеціальності «Соціальна робота»: досвід України. *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*. 2020. С.2-15. DOI 10.36074/pcaifswal.ed-1.03
- 7 Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. Вип.1. С. 70-85.
- 8 Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. К.: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
- 9 Соціальна робота: Навчальний енциклопедичний словник-довідник / За науковою ред. д.с.н., проф. В.М.Пічі. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 615 с.
- 10 Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник / за ред. С.В. Мітіної. К.: Видавничий дім «Гельветика», 2020.

- 11 Типове положення про центр надання соціальних послуг. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 № 177.
- 12 Banks S. Ethics and values in social work. Bloomsbury Academic, 2020. 315 p.
- 13 Butler-Warke A., Yuill C., Bolger J. The changing face of social work: social worker perceptions of a neoliberalising profession. *Critical and Radical Social Work. An international journal*. 2019. Vol. 8: Iss1.P. 59-75. DOI: <https://doi.org/10.1332/204986019X15633629305936>
- 14 Global Definition of Social Work / IFSW, IASSW, 2014. URL: <https://www.iassw-aiets.org/globaldefinition-of-social-work-review-of-the-global-definition/> (дата звернення 15.10.2018)
- 15 Healy K. *Social Work Theories in Context*. Bloomsbury Academic, 2022. 336 p.
- 16 Howe D., Hill D. *A Brief Introduction to Social Work Theory*. Bloomsbury Academic, 2024. 272 p.
- 17 Huss E., Bos E. *Art in Social Work Practice Theory and Practice: International Perspectives*. Routledge, 2019. URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=Writing+diploma+papers+or+projects+Social+work+2020&btnG=
- 18 Lynne Moore Healy, Rebecca Leela Thomas. *International Social Work: Professional Action in an Interdependent World*. Oxford University Press, 2021. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=q7ryDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Writing+diploma+papers+or+projects+Social+work+2020&ots=enZ56waR54&sig=wyugA7h1pH-yAvaUgYOTtG6CB6g&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- 19 Payne M. *Modern Social Work Theory*. Bloomsbury Academic, 2020. 568 p.
- 20 Reamer F. Social work values and ethics. New York: Columbia University Press, 2018. 279 p.

Інтернет-ресурси

[http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) Офіційний портал Верховної Ради України
<https://www.president.gov.ua/ru> Сайт офіса Президента України
<https://www.kmu.gov.ua/servicesfilter#categories?category=12> Урядовий портал
<http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nplu.org/> Національна парламентська бібліотека України
<http://www.ukrbook.net> Державна наукова установа “Книжкова палата України ім. Івана Федорова”
<http://www.odnb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького
<http://korolenko.kharkov.com> Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
<http://www.lib.kherson.ua/> Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx> Бібліотека
Херсонського державного університету
<http://www.ukrstat.gov.ua/> Сайт державної служби статистики
<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/> Сайт Головного управління статистики в
Херсонській області
www.unicef.org – Дитячий фонд ООН Юнісеф
www.terra-futura.com (totem@public.kherson.ua) (Херсонський міський центр
молодіжних ініціатив «Тотем»)
ngo mangust@ mail.ru (Херсонський обласний благодійний фонд «Мангуст»)
alex@me.kherson.ua (Херсонський комітет захисту прав і свобод людини
ім.Дж.Говарда)
www.selena.kherson.ua/newgener (Молодіжна організація «Нова генерація»)
www.socioprostir.org.ua/htdocs/organization (Херсонський обласний осередок
«Ліга соціальних працівників України»)
www.ccf.kiev.ua - Проєкт «Покращення якості соціальних послуг дітям і сім'ям
в громаді»